

Handlingsplan mot mobbing

Åkrehamn vgs. 2019-20

Handlingsplan mot mobbing

I opplæringsloven kapittel 9a, blir det slått fast at alle elever har rett til et trygt og godt skolemiljø som fremmer helse, trivsel og læring. Det er elevenes egen opplevelse av hvordan de har det på skolen, som er avgjørende.

Skolen har nulltoleranse mot mobbing, vold, diskriminering og trakassering, men også mot mindre alvorlige krenkelser. Skolen skal også jobbe kontinuerlig og systematisk for å fremme helsen, miljøet og tryggheten til elevene

Alle som jobber på skolen har en lovbestemt aktivitetsplikt når elever opplever at skolemiljøet er dårlig eller utrygt. Det betyr plikt til å

- Følge med
- Gripe inn
- Varsle
- Undersøke
- Sette inn tiltak
- Dokumentere

Elever, foresatte og ansatte skal være informert om aktivitetsplikten, og skolen skal ha skriftlige rutiner for forebygging og håndtering av mobbing, krenkelser og utrygt eller dårlig skolemiljø. Ledelse, elevråd, skolemiljøutvalg og arbeidstakerorganisasjonene skal aktivt jobbe for å fremme dette arbeidet.

Denne handlingsplanen inneholder en oversikt over arbeidet mot mobbing ved Åkrehamn vgs.

Innhold

A. Definisjoner

B. Forebygging

1. Tiltaksplan for et godt og trygt skolemiljø for elevene
2. **Plan for informasjon og opplæring av ansatte, elever og foresatte i kapittel 9a og Aktivitetsplikten.**
3. Plan for informasjonsarbeid til elevene i forhold til digital mobbing
4. Rutine for oppfølging av elevundersøkelsen
5. VIP makkerskap
6. Kriterier for sosial kompetanse
7. Forebyggende samarbeid

C. Avdekking

1. Prosedyre når elev blir utsatt for krenkelser som mobbing, trakassering eller vold
2. Sjekkliste for aktivitetsplikten
3. Mal for tiltaksplan ved mobbing og krenkelser
4. Mal for meldeskjema om dårlig eller utrygt skolemiljø

D. Etterarbeid, oppfølging og dokumentasjon

E. Evaluering og revisjon av planen

A. Definisjoner

Utarbeidet av ledergruppe, elevråd, AMU og hentet fra regjeringen.no

Krenkelser

- Negativ atferd mot andre personer, fysisk eller verbalt, som f.eks oppleves som nedverdiggende, sårende, som personangrep, fornærmelse, eller uthenging.

Mobbing:

- En person blir mobbet når han eller hun, gjentatte ganger og over tid, blir utsatt for krenkende handlinger fra en eller flere personer. Direkte, eller indirekte, for eksempel via nettet. Psykisk og fysisk.
 - For eksempel trusler, utestengelse, latterligjøring, negativ omtale, uthenging, aggressiv atferd, baksnakking, negativt kroppsspråk, stygge blikk
 - Det er en viss ubalanse i makt- og styrkeforholdet. Den som blir utsatt for de negative handlingene, har vanskelig for å forsvare seg og er noe hjelpeløs overfor den eller de som plager ham eller henne.
 - Mobbing inntreffer ofte uten noen åpenbar provokasjon fra offeret si side.

Diskriminering:

- Forskjellsbehandling eller trakassering på grunn av for eksempel kjønn, funksjonsdyktighet, trosbekjennelse, hudfarge, nasjonal eller etnisk opprinnelse. Diskriminering kan både være direkte og indirekte.

Rasisme:

- Hat og diskriminering på grunn av «rase», hudfarge eller nasjonalt eller etnisk opphav.

Trakassering:

- Seksuelt, utnyttelse, Du gjør ting som en annen person ikke går med på.
Grov plaging, verbalt, trussel, fysisk.
En blanding av krenkelser og vold, en annen holder en person nede (psykisk)
- Stenge folk ute og snakker stygt om andre, får andre til å føle seg uvel. Ufine kommentarer om andre sin kropp og utseende.

Vold:

- Fysisk angrep på andre personer. Bevisst handling for å skade.

B. Forebygging

B1. Systematisk arbeid for et trygt og godt skolemiljø

Elevrådet sammen med elevrådsansvarlig involveres fra oppstart av skoleåret for å lage/justere en plan for godt skolemiljø. De er også høringsinstans i pedagogisk utviklingsarbeid og blir inkludert i planlegging av felles arrangement slik som f.eks julefrukost og skoleavslutning. Planen gjennomgås i AMU hvor også elevråd er representert.

Årshjul for godt skolemiljø finnes i QM+

B2. Plan for informasjon og opplæring av ansatte, elever og foresatte i kapittel 9a og Aktivitetsplikten.

Alle ansatte skal ha opplæring i kapittel 9a, kjenne sin rolle i aktivitetsplikten, og ha nødvendig kompetanse på hvordan man skal gripe inn.

Skolene har plikt til å informere elever og foreldre om deres rettigheter etter opplæringsloven kapittel 9 A, og om skolens aktivitetsplikt og muligheten til å melde saken til fylkesmannen, jf. oppl. § 9 A-9. Elevene og foreldrene skal få nok informasjon til å kunne vurdere om elevens rettigheter er oppfylt og hvordan de kan gå fram for å sikre at elevenes rettigheter oppfylles. <https://www.udir.no/laring-og-trivsel/skolemiljo/>

Når	Hva	Ansvarlig
August	<p>Informasjon om kapittel 9a og elevenes rettigheter i forhold til aktivitetsplikten, skal ligge lett tilgjengelig på skolens nettsider.</p> <p>Informasjon på fellesmøter eller avdelingsmøter til alle ansatte om aktivitetsplikten, rutiner og prosedyrer, og eventuelle endringer i kapittel 9A.</p> <p>Aktivitetsplikten drøftes på hver avdeling, i AMU, SMU, elevråd og i klassenes miljøtimer.</p> <p>Aktivitetsplikten er del av HMS-opplæringen for nyansatte.</p> <p>Mottatt opplæring og informasjon dokumenteres i REGINN av alle ansatte hvert 3. år (førstehjelp).</p>	<p>Lederteam, IKT-ansvarlig.</p> <p>Ledelsen</p> <p>Avd.ledere</p> <p>HMS-ansvarlig</p> <p>HMS-ansvarlig, avd.ledere</p>
September	<p>Kapittel 9a og elevenes rettigheter i forhold til aktivitetsplikten, er tema på foreldremøtene.</p> <p>Opplæring av elevtillitvalgte og –verneombud. Dokumenteres.</p>	<p>Team elevoppflg., kontaktlærere</p> <p>HMS-ansvarlig</p>
September/oktober	Læringsmiljøundersøkelse DEL 1	Team elevoppflg.
November	Elevundersøkelsen	Kontaktlærere, merkantil
Januar	Gjennomgang av resultater for elevundersøkelsen (se egen rutine)	Avd.leder
Mars/April	Læringsmiljøundersøkelse DEL 2	Team elevoppflg.

B3. Oppfølging av elevundersøkelsen

Elevundersøkelsen gjennomføres hvert skoleår, i alle klasser på skolen. Resultatene fra denne skal følges opp med tiltak.

Rutine:

1	Resultatene fra elevundersøkelsen gjøres tilgjengelig for avdelingsledere og kontaktlærere
2	Avdelingsleder og kontaktlærer møter klassens tillitsvalgt og verneombud, og går gjennom resultatene.
3	I møtet lages en plan for hvordan resultatene skal presenteres for klassen, og hvilke tiltak man evt. skal sette i gang.
4	Kontaktlærere har ansvar for å følge opp dette arbeidet videre i skoleåret

B4. Plan for informasjonsarbeid til elevene i forhold til digital mobbing

1. Tidlig i skoleåret stiller forebyggende gruppe hos politiet for å informere alle vg1- elever om digital mobbing. Gjennomføring av disse møtene er tidsfestet i årshjul for elevoppfølging.
2. Nettvett og kildekritikk skal være tema i skolens miljøtimer i løpet av hver høst.

B5. VIP makkerskap

Alle klasser skal gjennomføre VIP makkerskap i starten av skoleåret. Tiltakene skal vare i minst ni uker. Lærerne får opplæring i gjennomføringen av VIP makkerskap før skolestart.

B6. Kriterier for god sosial kompetanse

De ansatte og ledelsen har i samarbeid jobbet fram disse punktene. Kriteriene skal brukes i dialogen med elever og ansatte om sosial kompetanse og forebyggende arbeid mot mobbing. De skal være en synlig del av læringsarbeidet ved skolen.

1. Respekt og Troverdighet Inkluderende Vi

- møter presis, eller gir beskjed om noe kommer i veien for avtale
- er pålitelige og det er sammenheng mellom ord og handling
- holder avtaler
- tar vare på inventar og utstyr
- tar hensyn til andre

2. Samarbeidsvilje og mottakelighet: Samarbeidende

Vi

- er arbeidsomme og deltakende, uavhengig av hvem vi arbeider sammen med
- er mottakelige for det andre sier, setter oss inn i og respekterer deres synspunkter
- kan ta imot instruksjon og inngå i et forpliktende samspill med andre
- bidrar til et godt arbeidsmiljø
- er fleksibel i forhold til endringer / omstillinger

3. Selvbestemmelse: Engasjementerende

Vi

- finner ut hva vi vil gjøre, kan gjøre og velger å gjøre
- sier i fra hvis vi er usikre eller uenige
- tar selvstendige beslutninger
- gir konstruktive tilbakemeldinger
- kommer med egne forslag og ideer
- kan innrømme feil _____

4. Ansvarlighet og selvhjulpenhet: Nyskapende

Vi

- er ryddige og har god orden
- møter forberedt og har med nødvendig utstyr
- tar initiativ og er løsningsorienterte
- tar ansvar for våre selvvalgte handlinger og personlige væremåte
- er aktivt deltagende i arbeidssituasjoner
- tar utfordringer

B7. Forebyggende samarbeid

Team elevoppfølging

Sosialrådgivere, yrkes- og utdanningsrådgiver, læringscenterlærere, bibliotekar og avdelingsleder utgjør skolens elevoppfølgingsteam. Teamet skal ivareta skolens mål om helhetlig oppfølging av enkeltelever og grupper, og har som en av sine oppgaver å følge opp det psykososiale skolemiljøet, både direkte og gjennom opplæring og samarbeid. Båndet til eksterne samarbeidspartnere skal være tett.

Viktige eksterne samarbeidspartnere:

- PPT-rådgiver
- Oppfølgingstjenesten
- Politiet: Forebyggende gruppe
- Karmøy kommune: Helsesøster, SLT-koordinator
- Møteplassen
- Barneverntjenesten
- NAV
- Hollenderhaugen ressurscenter

S-pedgruppe

Spesial- og sosialpedagogisk gruppe består av PPT, sosialrådgivere, YOU-rådgiver og avdelingsleder, samt kontaktlærer og avdelingsleder til elever som blir drøftet. S-ped drøfter enkeltsaker, kommer med konkrete tiltak, og følger disse opp. Dette gjelder også saker som omhandler psykososialt miljø og brudd på §9a-3 i Opplæringsloven. Skjema for oppmelding til S-ped finnes i Qm+

Psykososialt team

En rekke eksterne samarbeidspartnere (se liste over) deltar i Psykososialt team, som møtes jevnlig for å drøfte konkrete elevsaker og generelle problemstillinger rundt elevenes psykososiale miljø. Rutiner for psykososialt team finnes i QM+

C. Avdekking og prosedyrer

C1. Prosedyre ved brudd på trygt og godt skolemiljø.

Prosedyren finnes også i Qm+

Hensikt

I opplæringsloven kapittel 9a, blir det slått fast at alle elever har rett til et trygt og godt skolemiljø som fremmer helse, trivsel og læring. Det er elevenes egen opplevelse av hvordan de har det på skolen, som er avgjørende.

Skolen har nulltoleranse mot krenkelser som mobbing, vold, diskriminering og trakassering.

Alle ansatte har en lovbestemt aktivitetsplikt når elever opplever at skolemiljøet er dårlig eller utrygt.

Aktivitetsplikten omfatter:

- Å følge med
- Å gripe inn
- Å varsle leder/rektor
- Å undersøke ved mistanke
- Å sette inn tiltak
- Dokumentere

	Prosedyre ved mobbing og krenkelser	Ansvar
Gripe inn og varsle	Dersom en ansatt blir oppmerksom på, eller får kjennskap til, at en elev blir utsatt for mobbing, trakassering eller andre typer krenkelser, skal han/hun straks: - Gripe inn, dersom dette er mulig uten fare for seg selv eller andre. - Varsle kontaktlærer og nærmeste leder, eller rektor. - Ved mistanke om, eller kjennskap til at en elev blir krenket av en ansatt , skal rektor alltid varsles. Rektor har plikt til å varsle videre til skoleeier. - Ved mistanke om, eller kjennskap til at en elev blir krenket av noen i skolens ledelse skal det varsles direkte til skoleeier.	Alle ansatte
Undersøke	Aktivitetsplikten innebærer å undersøke hvilken	Avd.leder

	<p>situasjon man står ovenfor.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Avd.leder, kontaktlærer og sosialrådgiver blir sammen enige om neste steg og fordeling av oppgaver i saken. <p>Det innbefatter å:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Snakke med elevene enkeltvis - Vurdere å varsle foresatte - Varsle politi dersom det er snakk om nettmobbing, vold og/eller andre kriminelle handlinger. - Innkalle elever og foresatte til møte (og evt. forsamtale) - begge parter, for å undersøke saken. - Sørge for referat fra møtene <ul style="list-style-type: none"> - Plikten til å undersøke betyr at skolen skal undersøke elevens opplevelse av skolemiljøet, ikke framskaffe bevis. - Eleven har rett til å bli hørt i saken <p>Ved hendelser mellom elev og ansatt:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Rektor har ansvar for å undersøke saken og lage tiltaksplan i samråd med skoleeier. 	
<p>Sette inn tiltak</p>	<p>Det lages en tiltaksplan. Planen skal inneholde:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Hvilket problem skal tiltaket løse? - Hvilke tiltak har skolen planlagt? - Når skal tiltakene gjennomføres? - Hvem er ansvarlig for gjennomføring av tiltakene? - Når skal tiltakene evalueres <p>NB! Eleven/elevene skal få uttale seg om hva som skal være innholdet i aktivitetsplanen før den lages. (jmf barnekonvensjons artikkel 12)</p> <p>Det er en fordel at saken skal løses på lavest mulig</p>	<p>Avdelingsleder</p>

	<p>nivå, men varslingsplikten gjelder uansett.</p> <p>Elever og foresatte på begge sider av saken skal informeres om hvilke tiltak som settes i gang.</p>	
Følge opp	<p>Tiltakene evalueres etter fastsatt plan.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Elever/foresatte skal involveres i evalueringen - Tiltakene skal følges opp fram til eleven opplever at skolemiljøet er trygt og godt. <p>Elever og foresatte kan etter 5 virkedager melde saken til Fylkesmannen, dersom skolen ikke har satt inn tiltak etter at rektor er varslet.</p>	<p>Avd.leder</p> <p>Kontaktlærer/avd.leder</p>
Dokumentere	<ul style="list-style-type: none"> - Det skal skrives referat fra alle møter i saken. - Tiltaksplan lagres som sak i ESA - Alle referat i saken lagres sammen med tiltaksplanen i ESA 	<p>Møteansvarlig</p> <p>Avd.leder</p> <p>Avd.leder</p>

Fra opplæringsloven:

Avgjørende for om en skole har oppfylt aktivitetsplikten etter oppl. § 9 A-4, er om skolen har gjennomført de aktivitetene som med rimelighet kan forventes i den konkrete saken. Hva som kan forventes av skolen på ethvert tidspunkt i saksforløpet, vurderes ut fra en faglig standard, jf. Prop. 57 L (2016-2017) s. 30 og Rt. 2012 s. 146. Denne standarden knytter seg til alle delpliktene i aktivitetsplikten. I konkrete saker vil standarden først og fremst handle om hvilke tiltak skolen skal sette inn, og hvorvidt skolen har gjort det som med rimelighet kan forventes i saken for å gi eleven et trygt og godt skolemiljø. De øvrige delpliktene legger på mange måter grunnlaget for tiltaksplikten.

C2. Mal for aktivitetsplan

Aktivitetsplan kapittel 9A

Opplæringsloven §9a-2 Alle elever har rett til et godt og trygt skolemiljø, som fremmer helse, trivsel og læring.

§9a-4 Når eleven sier at skolemiljøet ikke er trygt og godt, skal skolen så langt det finnes egnede tiltak, sørge for at eleven får et trygt og godt skolemiljø. Det samme gjelder når en undersøkelse viser at en elev ikke har et trygt og godt skolemiljø.

Dato:

Meldes av:

Elev som opplever dårlig eller utrygt skolemiljø

Navn:

Klasse:

Saken gjelder:

Skolen setter inn følgende tiltak:

Tiltak	Tidsrom	Ansvarlig	Evalueres dato, res. av evaluering

Elev/foresatte kan melde til fylkesmann om de ikke er fornøyd eller tiltakene ikke virker.

Sted, dato

Rektor/avd.leder

Elev/foresatt

C3. Mal for meldeskjema for henvendelser om mobbing og utrygt skolemiljø

Meldeskjema skal ligge tilgjengelig for foresatte og elever på skolens nettsider.

Meldeskjema for elev som opplever et utrygt eller dårlig skolemiljø

Melding fra foresatte vil utløse skolens aktivitetsplikt, jf. kapittel 9a i opplæringsloven

Elevers navn:	
Fødselsdato:	
Elevers klasse:	
Bekymringen meldes til:	
Bekymringen meldes av:	
Dato for meldingen:	
Hva dreier bekymringen seg om? (Mobbing, vold, rasisme, diskriminering, utestengning)	
Hvordan ble bekymringen oppdaget?	
Annen faktainformasjon	

Sendes: Rektor

D. Etterarbeid

Alle elever som er involvert i saker med brudd på §9a, skal følges opp av team elevoppfølging. Foresatte skal ha kjennskap til oppfølgingen.

E. Evaluering og revisjon

Handlingsplan mot mobbing skal revideres i forkant av hvert skoleår, og ny versjon skal godkjennes i elevråd, arbeidsmiljøutvalg og godkjennes av ledergruppa